

SVĚTOVÝ DŮM SPRAVEDLNOSTI

18. ledna 2019

Bahá'í věřícím světa

Draze milovaní přátelé,

Půl století poté, co Bahá'u'lláh vyzval krále a vládcy, aby urovnali své spory, a přikázal jim, aby zjednali na zemi mír, byly velké mocnosti oné doby vehnány do války. Byl to první konflikt, který byl považován za „světovou válku“, a do paměti se vepsal jako obrovský ničivý požár hrůzné prudkosti; nebývalý rozsah a zuřivost krveprolití jej vypálilo do povědomí všech následujících generací. A přec z této zkázy a muk vyvstaly možnosti pro nový řád, který by světu přinesl stálost – konkrétně na významné pařížské mírové konferenci, jež byla zahájena přesně v tento den před sto lety. V letech, které následovaly, dokázal Shoghi Effendi, navzdory opakujícím se krizím, ve kterých se zmítaly mezinárodní záležitosti, rozeznat „jakkoli nestálý pokrok sil, které pracují v souladu s duchem doby“. Od té doby tyto síly neustále posouvají lidstvo směrem k době míru – ne pouze míru, vylučujícího ozbrojený konflikt, ale kolektivnímu stavu bytí, projevujícího jednotu. Nicméně je to cesta dlouhá a kupředu se ubírá nárazově. V této chvíli pokládáme za příhodné, abychom se zamysleli nad pokrokem na oné cestě dosaženým, nad současnými překážkami na cestě k míru a nad spoluúčastí na jeho dosažení, ke které jsou Bahá'í vyzýváni.

Během posledních sto let se vyskytly minimálně tři historické okamžiky, kdy se zdálo, jako by lidské pokolení už už dosahovalo opravdového, trvalého míru, i když kvůli slabinám, které nemohlo překonat, nikdy neuspělo. Prvním tímto okamžikem, výsledkem pařížské konference, bylo ustavení Společnosti národů, organizace svými zakladateli určené k zajištění míru na mezinárodní úrovni. Byla prostředkem, kterým byl poprvé v historii „opravdově zvažován, diskutován a otestován“ systém kolektivní bezpečnosti, Bahá'u'lláhem uložený vládcům světa. Leč mírová dohoda, která zakončila válku, měla v konečném důsledku fatální vadu a Společnost nebyla schopna zabránit druhé světové válce, historiky hodnocené jako nejsmrtelnější konflikt v dějinách lidstva. Tak jako první významný krok směrem ke světovému míru následoval po údobí děsivého konfliktu, stejně tomu bylo i v případě druhém, kdy nejenomže byla z popela Společnosti národů vytvořena Organizace spojených národů, ale vznikl i systém mezinárodních hospodářských institucí a byl učiněn historický pokrok v oblasti lidských práv a mezinárodního práva. V rychlé posloupnosti se z mnoha území pod koloniální nadvládou staly nezávislé národy a dohody o regionální spolupráci byly významně hlubší a rozsáhlejší. Poválečná desetiletí se však též vyznačovala atmosférou zvažovaného a často otevřeného nepřátelství mezi dvěma hlavními mocenskými bloky světa. Obecně známá jako studená válka, v různých regionech světa vyústila v opravdové války a přivedla lidstvo nebezpečně blízko konfliktu zahrnujícímu jaderné zbraně. Její mírové zakončení ke konci dvacátého století přineslo úlevu a způsobilo, že se začínaly ozývat jednoznačné výzvy k ustavení nového světového řádu. Toto byl třetí okamžik, kdy se světový mír zdál být na dosah. Snahám zavést nové systémy mezinárodní spolupráce a posílit systémy existující se dostalo velkého podnětu, jak byly Spojenými národy svolány série světových konferencí na témata

důležitá pro budoucnost lidstva. Vynořily se nové příležitosti pro konsensus a duch spolupráce pohánějící pokrok našel vyjádření i v mandátech, které dostaly jisté mezinárodní instituce, jejichž úkolem bylo vykonávat spravedlnost. Tento cílevědomý, hloubavý proces vyvrcholil na přelomu století ve Fórum tisíciletí, setkání představitelů více než tisíce organizací občanských společností z více než sto zemí, po němž následoval Summit tisíciletí, bezpříkladné shromáždění světových vůdců, které vedlo k dohodě o řadě cílů, představujících sdílené ambice lidstva. Nazvány Rozvojovými cíli tisíciletí se v následujících letech staly zotavujícími body kolektivní činnosti. Tyto rozličné kroky vpřed – navzdory mnohým svým omezením a nedokonalostem a hrůzným konfliktům, které i nadále během této doby vznikaly – nicméně představují známky rozšířeného, postupného, leč neúprosného pokroku v globálním povědomí na straně národů země a jejich blízký vztah ke světovému míru, solidaritě, spolupráci, soucitu a rovnoprávnosti.

S počátkem tohoto století se vynořily nové problémy. Časem se přiosťřily, vedouce k ústupu od slibných kroků vpřed, kterými bylo předchozí století zakončeno. Dnes většina převládajících proudů ve společnostech po celém světě lidi od sebe oddaluje, nespojuje. Dokonce i když světová chudoba v té nejextrémnější podobě poklesla, politické a ekonomické systémy umožnily, aby malé kotérie nabyly enormně nehorázného bohatství – stav, který podněcuje principiální nestabilitu světových záležitostí. Vzájemné vazby mezi občanem, vládnoucími institucemi a společností jako celkem jsou často zneklidňující, jak ti, kdož se přou o nadřazenost toho či onoho, vykazují ve svých názorech stále větší radikálnost. Náboženský fundamentalismus deformuje charakter komunit, dokonce i národů. Selhání tolika společenských organizací a institucí pochopitelně vedlo k úpadku důvěry veřejnosti, což je však soustavně zneužíváno různými osobními zájmy, které si za cíl stanovily podkopání důvěryhodnosti veškerých zdrojů vědění. Určité společné mravní zásady, o kterých se zdálo, že byly na začátku tohoto století na vzestupu, vymizely, což ohrožuje převládající shodu v názorech na to, co je dobré a co špatné, která v různých doménách držela nejnižší sklony lidstva na uzdě. A vůle angažovat se v mezinárodní kolektivní činnosti, jež byla před dvaceti lety v myšlení světových vůdců převládajícím rysem, byla zastrašena útokem znovuožívajících sil rasismu, nacionalismu a frakcionářství.

Síly rozkladu se tedy znovu přeskupují a nabývají vrchu. Budiž. Sjednocení lidstva se nedá zastavit žádnou lidskou silou; sliby učiněné proroky dávných dob a Samotným Autorem Věci Boží tuto pravdu dosvědčují. Leč cesta, kterou se lidstvo dá, aby dosáhlo svého osudu, může klidně být křivolaká. Existuje nebezpečí, že vřava způsobená sváříci se národy země udusí hlasy oněch šlechetných duší v jednotlivých společnostech, které volají po ukončení konfliktů a bojů. Tak dlouho, dokud toto volání zůstává nepovšimnuto, není důvodu pochybovat, že se současný stav nepokojů a zmatků ještě zhorší – možná s katastrofickými následky – dokud se polepšené lidstvo nerozhodne, že učiní další významný krok, tentokrát snad rozhodný, směrem k trvalému míru.

*

Světový mír je cílem, ke kterému lidstvo po celé věky pod vlivem Slova Božího, jenž Stvořitel Svému stvoření postupně předává, směřuje. Shoghi Effendi popsal postup lidstva na cestě směrem k novému, globálnímu stádiu jeho kolektivního života ohledně společenské evoluce, „evoluce, která má své prvopočátky ve zrodu rodinného života, svůj následný rozvoj v dosažení kmenové pospolitosti,

posléze vedoucí k vytvoření městského státu a dále se rozvíjející v instituce nezávislých a suverénních národů.“ Nyní s příchodem Bahá'u'lláha stojí lidstvo na prahu své dospělosti. Světová jednota je konečně možná. Celosvětový řád, jenž se souhlasem lidstva sjednocuje národy, je jedinou přiměřenou odpovědí na destabilizující síly, které ohrožují svět.

Avšak i když je jednota světa možná, ba nevyhnutelná, v konečném důsledku jí nelze dosáhnout, pokud bezvýhradně nepřijmeme jednotu lidstva, Strážcem popsanou jako „osu, kolem které se točí veškeré Bahá'u'lláhovo učení“. S jakým hlubokým porozuměním a výmluvností objasnil dalekosáhlé důsledky tohoto základního principu! Uprostřed bouřlivého zmatku světových záležitostí jasně viděl, jak výchozím bodem nového světového řádu musí být skutečnost, že lidstvo je jedním národem. V tomto světle je třeba se znovu podívat na nesmírnou škálu vztahů mezi národy i uvnitř nich.

Realizace takovéto vize si dříve či později od světových vůdců vyžádá historický státnický výkon. Avšak běda, vůle o tento výkon se pokusit ještě stále chybí. Lidstvo se nachází ve spárech krize identity, jak se rozličné národy a skupiny s námahou snaží vymezit samy sebe, své místo ve světě a to, jak by měly jednat. Bez vize sdílené identity a společného záměru se ocitají ve víru soupeřivých ideologií a mocenských bojů. Zdánlivě nekonečné obměny „nás“ a „jich“ vymezují identitu skupin ještě úžeji a ve vzájemném protikladu. Toto roztržštění do odlišných zájmových skupin během času oslabilo soudržnost samotné společnosti. Soupeřící koncepce o prvenství určitého národa jsou pokoutně šířeny, až nakonec nepřipustí pravdu, že lidstvo je na společné cestě, na níž jsme protagonisty všichni. Zvažte, jak se takováto rozštěpená koncepce lidské identity zásadně liší od koncepce, jež vyplývá z rozpoznání jednoty lidstva. V tomto ohledu různost, kterou se lidská rodina vyznačuje, vůbec nepopírá její jednotu, ale obohacuje ji. Jednota, jak je vyjádřena v Bahá'í učení, obsahuje nezbytný koncept rozmanitosti, čímž se odlišuje od stejnorodosti. Pouze láskou ke všem lidem a podřízením méně důležitých lojalit nejlepším zájmům lidstva může být jednota světa uskutečněna a nekonečné projevy lidské rozmanitosti dojít nejvyššího naplnění.

Úkolem náboženství je sladit nesourodé prvky, v každém srdci pěstovat nezištnou lásku pro lidstvo, a tím prosazovat jednotu. Náboženským vůdcům se otevírají obrovské možnosti pěstovat přátelství a soulad, ale titíž vůdcové také mohou tím, že přiloží na ohně fanatismu a předsudků, vyvolávat násilí. Bahá'u'lláhova slova týkající se náboženství jsou důrazná, varují: „nečinite z něho příčinu rozkolu a nesarů.“ Mír „mezi všemi, kdož přebývají na této zemi,“ patří mezi „Boží principy a nařízení“.

Srdce, jež pojmulu lásku k celému lidstvu, bude zcela jistě zarmouceno, bude-li postaveno tváří v tvář strádání, jež kvůli nejednotě tolik lidí zakouší. Leč přátelé Boží se nemohou držet stranou od vzrůstajícího rozruchu společnosti, jež je obklopuje; taktéž však se musí mít na pozoru, aby se nezapletli do sítí jejích sporů či neupadli do jejích konfliktních metod. Ať již se v jakémkoli daném okamžiku zdají být podmínky sebebezútešnější, ať se bezprostřední vyhlídka na dosažení jednoty zdají být sebezasmušilejší, k zoufalství není žádný důvod. Znepokojivý stav světa nás může jen podnítit, abychom svou angažovanost pro konstruktivní činnost zdvojnásobili. „Tyto dny nepatří blahobytu a jásání,“ varuje Bahá'u'lláh. „Lidstvo je ve spárech mnohých nemocí. Usiluj proto o záchranu jeho života prospěšným lékem, který připravila všemocná ruka neomylného Lékaře.“

*

Ustavení míru je povinností, která je po celém lidském pokolení vyžadována. Odpovědnost tomuto procesu napomáhat, která spočívá na bedrech Bahá'í věřících, se bude časem vyvíjet, leč Bahá'í nikdy nebyli pouhými diváky – svým dílem napomáhají působení oněch sil, jež vedou lidstvo směrem k jednotě. Jsou vybízeni, aby byli pro svět jako katalyzátor. Zvažte Bahá'u'lláhova slova:

Zaměřte se na podporování blahobytu a pokoje dětí člověka. Soustřed'te svou mysl a vůli na výchovu národů a příbuzenstev země, snad že sváry, jež je rozdělují, budou mocí Nejvyššího jména z její tváře vyhlazeny a celé lidstvo bude zastáncem jednoho Řádu a obyvatelstvem jednoho Města.

I 'Abdu'l-Bahá zdůrazňuje, jak důležitý je přínos, ke kterému jsou Bahá'í vyzýváni, aby pro ustavení světového míru učinili:

...mír musí být nejdříve ustavován mezi jednotlivci, dokud nakonec nepovede k míru mezi národy. Pročež s veškerým vypětím usilujte, ó vy Bahá'í, abyste skrze moc Slova Božího vytvořili mezi jednotlivci pravou lásku, duchovní splynutí a trvalá pouta. Toť váš úkol.

„Příslib světového míru“, poselství, jímž jsme v roce 1985 oslovili národy světa, vytyčuje Bahá'í hledisko na stav světa a nezbytné náležitosti pro světový mír. Také předkládá celosvětové Bahá'í společenství jako studijní vzor, který by mohl posílit naděje v možnost sjednocení lidského pokolení. Od té doby Bahá'u'lláhovi stoupenci léta trpělivě onen vzor tříbí a pracují s ostatními okolo sebe na budování a rozšíření systému společenského uspořádání založeného na Jeho učení. Učí se, jak utvářet společenství, která vykazují ony nezbytné náležitosti míru, jež jsme identifikovali v roce 1985. Podporují rozvoj prostředí, v nichž děti mohou být vychovávány, neposkvřeny žádnými formami rasových, národních či náboženských předsudků. Bojují za plnou rovnoprávnost žen s muži v záležitostech společenství. Do jejich vzdělávacích a výchovných programů, svými účinky transformativních a zahrnujících jak hmotné, tak duchovní aspekty života, je vítán každý, kdo si přeje přispět k blahobytu společenství. V rušné sociální činnosti můžeme vidět jejich touhu napravit četná zla, která trápí lidstvo, a každého člověka posílit, aby při budování nového světového řádu hrál jednu z hlavních rolí. Nechajíce se inspirovat konceptem Mashriq'u'l-Adhkáru, zvou na svá devocionální setkání následovníky všech věrouk i ty, již nejsou stoupenci žádné. Mládež, vyznačující se oddaností společnosti, založené na míru a spravedlnosti, zapojuje podobně smýšlející vrstevníky do práce na budování společenství na těchto základech. V instituci místní duchovní rady existuje duchovní autorita a administrativní způsobilost řídit společenství s poddaností, řešit spory a budovat jednotu; volební proces, jímž jsou rady formovány, je sám o sobě vyjádřením míru, na rozdíl od sžíravého jedu, ba i násilí, které často doprovází volby v širší společnosti. Rozumí se samo sebou, že v celém tomto záběru otevřeného, rozšiřujícího se společenství je poznání, že veškeré lidstvo je dětmi jednoho Stvořitele, základní.

Přátelé si též rozvíjejí své schopnosti zapojovat lidi kolem sebe, bez ohledu na jejich vyznání, kulturu, třídu či národnostní příslušnost, do rozhovorů, jak systematickým uplatňováním božského učení dosáhnout duchovního a hmotného blahobytu. Jedním potěšujícím výsledkem těchto vzrůstajících

schopností je zvýšená zdatnost společenství smysluplně přispívat do rozličných důležitých rozhovorů, převládajících ve společnosti; v některých zemích vedoucí představitelé a myslitelé, kteří se snaží reagovat na výzvy, jimž čelí jejich společnost, stále více a více dávají najevo, jak oceňují hlediska, která jim nabízí Bahá'í věřící. Tyto příspěvky vyjadřují vhledy založené na Bahá'u'lláhově Zjevení, čerpají ze zkušeností získaných věřícími po celém světě a usilují rozhovor pozvednout nad jízlivost a neshody, které tak často znemožňují rozhovorům ve společnosti, aby postoupily. Krom toho jsou myšlenky a úvahy, které Bahá'í předkládají, posilovány uplatňováním konzultace. Dobře si uvědomující důležitost souladu a bezvýslednost sporů, usilují Bahá'u'lláhovi stoupenci o rozvíjení oněch podmínek, jež v jakémkoli prostředí co nejvíce napomáhají vzniku jednoty. To, že vidíme, jak věřící zvyšují své snahy účastnit se rozhovorů ve společnosti – především ti přátelé, již mohou ve svém profesionálním postavení přispívat k rozhovorům přímo se týkajícími míru, nám dodává odvahu.

*

Pro Bahá'í není dosažení míru pouhým úsilím, se kterým cítí solidaritu, ani cílem, který doplňuje jejich další záměry – vždy bylo a je jejich ústředním zájmem. Ve druhé desce, kterou 'Abdu'l-Bahá oslovil Ústřední organizaci pro trvalý mír v Haagu, prohlásil, že „naše touha po míru nepochází pouze z rozumu: je to záležitost náboženského přesvědčení a jeden z věčných základů Víry Boží.“ Poznámka, že k tomu, aby mohl být mír ve světě realizován, nestačí lidi informovat o hrůzách války:

Dnes jsou výhody světového míru mezi lidmi uznávány a taktéž jsou všem jasné a zřejmé škodlivé účinky války. Leč v této záležitosti pouhá znalost zdaleka nepostačuje: aby byl ustaven po celém světě, je zapotřebí uskutečňující síly.

„Pevně věříme“, pokračoval, „že v tomto velkém počínu je uskutečňující silou prostupující vliv Slova Božího a ujištění Ducha svatého.“

Zajisté nikdo, kdo si je vědom podmínek ve světě, nemůže než tomuto počínu zasvětit své nejzazší úsilí a hledat ona ujištění – ujištění, o která i my na Svatém prahu vašim jménem upřímně a snažně prosíme. Milovaní přátelé: oddaná úsilí, jež vy a vaši spolupracovníci podobného smýšlení vynakládáte při budování společenství založených na duchovních zásadách, při uplatňování oněch zásad ke zlepšení vašich společností a při poskytování vhledů, jež při tom vyvstávají – toto jsou ty nejjistější způsoby, jak můžete naplnění příslibu světového míru uskutečnit.

[podepsán: Světový dům spravedlnosti]